

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΟΥ ΤΗΝ ΓΡΑΦΗ Ο ΣΟΥΡΗΣ

Τῶν ὅρων μας μεταβολή, ἐνδιαφέρουσα πολύ.

Γράμματα καὶ συνδρομαὶ—ἀπ' εὐθείας πρὸς ἐμέ.
Συνδρομὴ γιὰ κάθε χρόνον—ὁ κ τ ὠ φ ρ ά γ κ α ε ἴ ν α ι μ ό ν ο.
Γιὰ τὰ ξένα ὅμως μέρη—δέ κ α φ ρ ά γ κ α καὶ ὁ σ τ ὶ χ έ ρ ι.

Εἰς γινώσκιν φέρομεν παντός εὐμούσου τσελεπῆ
ὅτι πωλοῦμεν σώματα «Ρωμηοῦ» ἀνελλιπῇ
μὲ τὴν ἀνάλογον τιμὴν, καὶ ὅποιος ἀπ' ἑξῶ θέλει

Ἐβδομον καὶ εἰκοστὸν μετροῦντες χρόνον
ἐδρεύομεν στὴν γῆν τῶν Παρθενῶνων.

Ἀποὶλ' εἰκοσιμία
καὶ Κρήτης τρικυμία.

Ἔτος χίλια δώδεκα καὶ ἑννακόσ' ἀκόμα,
ὅλοι τὴν Ἀνόρθωσι θάχουνε στὸ στόμα.

Χίλια διακόσα τέσσαρα,
πάει καὶ ὁ Βέ' στὸν Κάισαρα.

Στίχους μερικὸς ἄς κάμω
γιὰ τῆς κόρης μου τὸν γάμο.

Πάλ' Ἡσάα χόρευε, πάλι στεφάνια γάμου...
ἀδειάζει τὸ σπητάκι μου, πληθαίνουν τὰ παιδιὰ μου.

Καὶ ὅπως ἀφίνουν τὴν φωλιά
μόλις φτερώσουν τὰ πουλιά,
ἔτσι θαρῶ πῶς ξεπετοῦν ἀπὸ τὸ σπητικὸ τους
καὶ τὰ δικά μου τὰ πουλιά νὰ στῆσουνε δικό τους.

Καὶ σένα, καλὸ κῆδός μου, μὲ πέπλους σ' ἀντικρύζω,
μὲ πάλι κῆρι διαλεκτὸ νύφη σὲ καμπαρόνω,
καὶ πῶρ' ἀπὸ γὰρ πονῶ καὶ ἀπὸ χαρὰ δακρύζω,
γιατὶ δὲν γίνεται γὰρ χωρὶς καὶ κάποιος πόνο.

Σὰν τὸν ἀνθὸ τῆς λεμονιάς παρθενικὴ προχώρει
καὶ ἡ ψυχικὴ σου παρθενία ποτὲ νὰ μὴν πεθάνῃ,
καὶ ὅσας εὐχαῖς εὐχέθηκα στὴν πρώτη μου τὴν κόρη
τόσας καὶ τῆς μικρότερης ἄς ράνουν τὸ στεφάνι.

Ὁ ξύλινος πολίτης
ὅστους βουλευτὰς τῆς Κρήτης.

Φ.—Πρόσμενα μὲ κυποκάρδι, Περικλέτο συμπολίτη,
νὰ μᾶς ἔλθουν στὴν Ἀθήνα Βουλευταὶ καὶ ἀπὸ τὴν Κρήτη,

καὶ μὲ φλόγα στὸ κεφάλι
καὶ μὲ φλόγα στὴν ψυχὴ
ἔλεγα καὶ ἐγὼ μεγάλη
νὰ τοὺς γίν' ὑποδοχή.

Ζήτω φώναζα καὶ οὐρρά
καὶ εἶχα τόσο καρδιοκτύπι,

μ' ἐνθουσίαζε χαρὰ,
ὅμως μ' ἔτρωγε καὶ λύπη.

Καὶ ἔλεγα καθ' ἑαυτόν:
τάχα τί μᾶς ὠφελεῖ
καὶ ἂν δεχθούμε στὴ Βουλὴ
Βουλευφόρους τῶν Κρητῶν;

Καὶ ἂν καθίσῃ στὴ Βουλὴ καὶ ἡ τῶν Κρητικῶν οὐάς,
ποῖο τὸ κέρδος καὶ γι' αὐτούς, ποῖο τὸ κέρδος καὶ γιὰ μᾶς;

Καὶ ἂν ἀξιωθοῦν καὶ ἐκεῖνοι
νὰ καθίσουν μὲ τοὺς ἄλλους,
τοὺς δικούς μας παπαγάλους,
ἐνωσις μ' ἔμφορε νὰ γίνῃ;

Καὶ ἂν καὶ αὐτὸς ὁ Κυβερνήτης
κάνῃ τόπο, κάνῃ θέσι
γιὰ τοὺς Βουλευτὰς τῆς Κρήτης,
ποῖον τὸ φέλος, μπαμπέσση;

Καὶ ἂν καὶ αὐτὸς τοὺς βοηθήσῃ
καὶ ἀνεπίστως δὲν τοὺς διώσῃ,
ἀλλ' ἐν ὕμνοις, ἀλλ' ἐν δόξῃ
στὸ πλεῖρόν του τοὺς καθίσῃ;

Καὶ ἂν γενοῦν γι' αὐτοὺς πολλὰ,
καὶ ἂν ἰδῇς τὸν Μακρινόρετο,
καὶ ἂν ἰδῇς τὸν Γεωργαλά,
τί μὲ τοῦτο, Περικλέτα;

Ὅλα πᾶν χαμένα πάλι,
καὶ ἐνθουσιασμοὶ μεγάλοι
καὶ ζητωκραυγαὶ τοῦ λαοῦ.

Κύττα γύρω τῶν Κρητῶν
στόματα γυπαετῶν,
καὶ κρωγμοὺς κοράκων θῆκου.

Πάλι πάλι κολοσσοὶ
περισφίγγουν τὸ νησί,
καὶ ξανακυττάζω λαύρους
τοὺς ἀγρίους Μινωταύρους.

Μᾶς ἤλθαν σὺν καὶ πρῶτα...
πνίγω τὸν κάθε πόθο,
καὶ παγωμένα νοιώθω
τῶν Προστατῶν τὰ χνώτα.

Ἡ τόση προστασία
τῶν λιμασμένων γιάρων
τσάκνει γιὰ θυσία
τοὺς Κρήτας ἄρον ἄρον.

Ἐκεῖνοι δὲν πονοῦν,
μήτε τοὺς συγκινοῦν
ματιῶν ἀναλαμπὰς
καὶ κόσμου προπομπὰς.

Προστάτας συμφερόντων
δὲν συγκινοῦν γερόντων
λαχτάραις, κτυποκαρδία.

Ἀλλὰ μὲ κρύα μούρη
στέκουν καὶ πάλι ντοῦροι
ἐμπρὶς στήν Κρήτη θάρδια.

Εὐμένεια μεγάλη
νᾶλθῃ στήν Κρήτη πάλι
κάθε φαρμακομύτης.

Τοὺς βλέπω στὴ σειρά
καὶ σκούζω: τί χαρὰ
στὸ ροιζικὸ τῆς Κρήτης.

Κηδεμένες εὐμενεῖς,
κηδεμένες εὐγενεῖς,
μᾶς πονοῦν, μᾶς ἀγαπᾶνε.

Καὶ τοὺς Κρήτας ἐν τιμῇ
στὰ καράβια τῶν τοὺς πᾶνε
καὶ χορταίνουνε ψωμί.

Στὴν ἐλευθέρη μητέρα
τί γυρεύουν νὰ κοπιᾶσουν,
ποῦ τὴν δέρνει φτώχεια, πείνα;

Καὶ δὲν κάθοντ' ἐκεῖ πέρα
τὰ στομάχια τῶν νὰ σπάσουν
μὲ τῶν ξένων τὴν κουζίνα;

Μὴ κανέναν ταμιοδιά,
βουβαμάρα καὶ σιγή,
κι' ἡ φωνή σας θὰ πνιγῇ
στὰ καράβια τῶν παιδιᾶ.

Ἄς σιγῇσουν νέοι κρότοι,
τρώτε πίνετε σ' ἐκεῖνα,

καὶ ξεχάστε τὴν Ἀθήνα
μὲ τὸ ξένο φαγοπότι.

Τόκα μὲ καὶ τῆς Ἀγγλίας,
τόκα μὲ καὶ τῆς Γαλλίας,
τόκα καὶ γιὰ τόσους ἄλλους
κηδεμόνας κωφαλάλους.

Δὲν ἀφίνουν οἱ Προστάται
ὅπου θέλετε νὰ πᾶτε.
Τὸ καλὸ σας μελετοῦν
κι' αἰχμαλώτους σας κρατοῦν.

Μήτε βῆμα παραπέρα,
βάξουν καὶ τὴν Ἑγγλιτέρα,
ποῦ τὴν λένε γηραιά,
μέσα σὲ θωρακοφόρα
νὰ σᾶς θρέψῃ πάλι τώρα
μὲ μπιφτέκια δωρεάν.

Ἄῤτε μὲ στόμα χάσκα
τὴν Ἀγγλικὴν τὴν χάσκα,
κι' ἐλάτε στὰ μισὰ σας,
κι' ἐλάτε στὰ καλὰ σας.

Μὴ φούριας παρακαίρως,
καθίσετε στ' αὐτὰ σας,
καὶ τὰς ζητωκραυγὰς σας
ἀφῆτε κατὰ μέρος.

Αὐτὸς δὲν εἶναι τρόπος
ἔτσι νὰ χολοσκάτε
αὐτοὺς, ποῦ φιλανθρωπῶς
σᾶς ἔγιναν Προστάται.

Υποδοχὴ Κρητῶν φαντασιώδης καὶ πατριωτισμὸς ἐνθουσιώδης.

II.—Μολονότι πλέον εἶμαι, συμπολίτῃ μου χαζέ,
πωρωμένος καὶ μπλαζέ,
ἤθελα τοὺς βουλευτῆρας τῶν Κρητῶν νὰ τραγουδήσω
καὶ νὰ τοὺς καλοκαρδίσω.

Κι' ἐφαντάσθηκα πῶς εἶδα
στὴν ἐλευθέρη πατρίδα
τὰ παιδιὰ τοῦ Ψηλορείτη.

Κι' ἀνεβόησα μετ' ἄλλων
συμπατριωτῶν ἐξάλλων:
γεῖά σου, βράκα, γεῖά σου, Κρήτη.

Ἄνομισα γιὰ μιὰ στιγμή
πῶς ἐπέρασαν, κωθῶνι,
μαύρων χρόνων στεναγμαί,
τύσα θάσσανα καὶ πόνοι.

Ἄνομισα κι' ἐγώ, καυμένε, πῶς ἡ Κρήτη σὺν δρομάς
ἔτρεξε στὴν ἀγκαλιά μας κι' ἐνὰ γίνηκε μ' ἐμᾶς.
Ἄνομισα κι' ἐγώ μὲ τόσους, Φασουλὴ τρελλοπαντιέρα,
πῶς ἀνέτειλ' ἐπὶ τέλους τῆς ἐνώσεως ἡμέρα.

Σύλλογοι καὶ Σωματεῖα σήκωναν τὰ λάβαρά των
κι' ἦτον ἄμετρο ἡ χαρὰ των.

Ἦσαν ὅλοι δα κρυσμένοι, κι' ἄκουες βοῆς ἀντάρκα,
λόγους πανηγυρικούς,

Γκόντεμ, βράκα, κάτσε κάτω, σχίσε κάθε μανιφέστο, σὲ ξαναγραφόνουν κάσκαις καὶ σὲ ξαναπᾶν ἂ ρέστο.

καὶ λαὸς ἐνθουσιώδης ἔτρεχε μὲ μιὰ λαχτάρα
γιὰ νὰ δῇ τοὺς Κρητικούς.

Κι' εἶδα μπρὶς μου νὰ διαβαίνει
κὴρ λευκοφορεμένη
μὲ πατήματα θαρεσιά.

Κι' ἄκουσα σπαθιῶν τριγμούς
καὶ βρονταῖς κι' ἀλαλαγμούς:
χαῖρε χαῖρε, Ἄνθεριά.

Τί πανήγυρις κι' ἐκεῖνη,
ποῦ καθένα συνεκίνει,
κι' εἶδα κόσμον ν' ἀναζῇ.

Μόσχους ἔχυνε τᾶγέρι,
κι' ἔβλεπα καὶ τὸν Λευτέρη
μὲ τὴν Ἄνθεριά μαζί.

Ἐλευθερώτ' ἡ σκιάβα,
καὶ τώρα μὲ τὸ διαβά
λευκῆς Ἐλευθερίας
ἐξήφθησαν τὰ πλῆθη,
κι' ὁ πάγος διελύθη
τῆς ἀδιαφορίας.

Κανεὶς δὲν τοὺς κυττάζει ψυχρῶς κι' ἂδ ἀφύρως,
γι' αὐτοὺς ὑποδοχαῖς,
μήτε κανέναν κόρος
δὲν σφίγγει τῆς ψυχᾶς.

Καὶ θυμήθηκα τῆς Κρήτης ὅλους τοὺς μακροὺς ἀγῶνας
σὺν ἐδούλευε τὸν Γούρκο καὶ δὲν εἶχε κηδεμόνας.
Καὶ θυμήθηκα τὰ χρόνια τῆς σκληρᾶς τὰ περασμένα
κι' ἐξωντάνεψαν ἐμπρὶς μου παλληκάρια σκοτωμένα.

Κι' εἶδα τῆς κομμοσασαῖς των
νὰ ποθελοῦν λιγερὰ,
κι' εἶδα τῆς ἀρματωσῆς των
νὰ θαμβώνουν λαμπεράς.

Κι' ὅπως πάντα τρικυμία θέλουν κάμποσα πουλιά
καὶ ξαπλόνουν τὰ στερὰ των κι' ἐναντίον της ὁμοῦν,
ἔτσι γύρευαν κι' ἐκεῖνοι τὴν δουλεία τὴν παλῆα,
ποῦ τοὺς ἔκανε σὲ κάμπους καὶ δρυμοὺς νὰ πολεμοῦν.

Κι' εἶδα ρόδα φυτρωμένα
μὲς στῆς Κρήτης τὰ λαγκάδια,
κι' ἔως στ' ἄστρα πυργωμένα
τάλησμώνητα τ' Ἀρκάδια.

Τί μεγάλ' ὑποδοχή!..
λούζει ρόδινη βροχή
τὰ παιδιὰ τοῦ Ψηλορείτη.

Κι' ἄλλο τώρα δὲν ἀκούς,
μόνο πανηγυρικούς:
γεῖά σου, βράκα, γεῖά σου, Κρήτη.

Φ.—Μὰ κι' ἐγώ, βρέ Περικλέτο, νόμισα καθὼς καὶ σὺ
πῶς ἐνώθη τέλος πάντων τὸ πολυπαθὸ νησί,
κι' εἶπα στοὺς ἀπεσταλμένους: βρέ καλῶς στοὺς βρέ καλῶς
τοὺς ὠραίους, τοὺς εὐρώστους. [στοὺς,

Πύλας ἄρατε Βουλῆς
νὰ μπου Κρήτες προσφιλεῖς,
κι' ἀδελφοὶ μας πιναμένοι
καὶ πολυδάσαντες.

Ἄς ἀνοίξωμε κι' ἐμεῖς τὴν θερμὴν ἀγκαλιά
στ' ὅλους τοὺς ἀπεσταλμένους,
κι' ἂς ἡχήσῃ στὴ Βουλὴ καὶ τῆς Κρήτης ἡ λαλιά
μὲ παιδῶνας, θῆνους, αἰνούς.

Ἐλάτε νὰ ξεχάσωμε πολιτικὰς σπουδαίας
κι' ἂς ζήσωμε γιὰ μιὰ στιγμή μὲ τῆς παλῆας ιδέας.
Τὴν σύνεσιν πρὸς τὸ παρὸν
παράμερ' ἂς ἀφήσωμεν,
καὶ μ' ἐνὰ στήθος φλογερὸν
ἂς ἀντιρᾶς τρυφήσωμεν.

Ἄς φασκελώσωμε, παιδιὰ,
τῆς ὕλης τὸν πῆλο,
κι' ἂς ζήσωμε μὲ τὴν καρδιά
κι' ὄχι μὲ τὸ μυαλό.

Γεῖά σου, Κρήτη, τώρα πάλι
ἔλα καὶ ζωντανέ μας,
καὶ μὲ λύρα χόρεφέ μας
τὸν χορὸ τὸν Πενταδάκην.

Γειά σου, τῶν Κρητῶν ὁμάς... ὅλοι τρέξατε ἔμπροστά της,
πρῶτ' ἄς ἐνθουσιασθοῦμε
κι' ἔπειτ' ἄς συλλογισθοῦμε
τί βουλεύεται γι' αὐτήν καὶ καθέννας της Προστάτης.

"Αλλαι μὲν βουλαὶ Κρητῶν,
ἄλλαι δὲ τῶν Προστατῶν,
ἄλλαι δὲ καὶ τοῦ Λευτέρη,
ποῦ κανέννας δὲν τῆς ξέρει.

"Αλλαι μὲν βουλαὶ σωφρόνων,
ἄλλαι δὲ τρελλῶν συγχρόνων,
ἄλλαι τοῦ Σεφεκέτ Πασσᾶ,
ἄλλαι τούτου τοῦ φεσᾶ,
ἄλλαι τόσων ἀντιπάλων,
μ' ἄλλους λόγους ἄλλ' ἀντ' ἄλλων.

"Αλλα βούλεται Φραγκίσκος,
ἄλλα κάθε Βασιλίσκος,
ἄλλα θέλει Γουλιέλμος,
κι' ἄλτρος κάθε κονταρέλμος.

"Ελεγα' στὸ Παρλαμέντο νὰ τοὺς πάμε μιὰ χαρά,
ὅταν ἐξαφνα μαθαίνω τὴν καινούρια συμφορά.
Ἡ Μινέρβα, τὸ καράβι τῆς Ἀγγλίας δηλαδή,
ἐδομβάρδισε γενναίως ἓνα πλοῖο τοῦ Γουδῆ,
ποῦχε μέσα μερικοὺς
βουλευφόρους Κρητικούς.

Τὸτ' ἐσκήρτησαν καὶ λίθοι,
δάση, πόλεις καὶ χωριά,
τότ' ἐδόθησαν τὰ πλήθη:
χαῖρε χαῖρε, Λευθεριά.

Τὸ Βρεττανικὸ λειοντάρι, ποῦ γιὰ λευτεριᾶς καυχᾶται,
ἄγριο ξαναβρυχᾶται,
καὶ τὰ νύχια του τὰ μπήγει μὲς' στὴ σκιάβη τὴν φτωχή,
καὶ παιὰν ἐλευθερίας εἰς τὴν πλάσιν ἀντηχεῖ.

* Εὐμνῶ τοὺς κηδεμόνας
τῶν Κρητῶν μὲ φαντασία,
καὶ τοὺς τόσους τῶν ἀγῶνας
καὶ τὴν τόση των θυσία.

Τώρα πάλι γιὰ κελό τους
τοὺς τσακνίζουν αἰχμαλώτους,
καὶ τοὺς πάνε' στὴν Μινέρβα
νὰ τοὺς ἔχουν γιὰ ρεζέρβα.

Γειά σου, Κρήτη κακομοίρα...
σὲ Προστάτης ἂν θαρρῆς
κι' ἂν ἐνώσεις καρτερῆς,
τὰ μεγαλὰ σου καὶ μιὰ λύρα.

* Στὴ χαρὰ τῆς πρασινάδας
ὄχεντρα κρουσφορίζει...
λέν πῶς κάποιος φιλενάδας
παλαμίδα τῆς μυρίζει.

* Ἴδιος πάντοτε γιὰ σένα τῶν μεγάλων ὁ χαδᾶς...
ὦ κατακαυμένη σκιάβη,
ποῦ σὲ καίει πόθων λάβη,
τεῖναι τοῦτα ποῦ παθαίνεις, τεῖναι τοῦτα ποῦ τραβᾶς.

Μὴν κυττάζης ἐδῶ πέρα
καὶ μὴν κἀνης τὴν μητέρα
νὰ σοῦ κόψη κάθε σχέσι.

Πᾶν τᾶστεῖα τῆς ἐκεῖνα,
κι' ὅλο πέφτε καὶ προσκύνᾳ
τοὺς Προστάτας καὶ τὸ φέσι.

Μὲ τῶν Προστατῶν τὰ κάζα
δὲν ἔμπορεῖς νὰ πιάσης μπάζα,
δὲν ἔμπορεῖς νὰ πάρης κάβο.

Π. — Μὰ κι' ἐγώ, βρὲ τραγογέννη,
τί σκαρόνουν, τί θὰ γέννη,
δὲν ἔμπορῶ νὰ καταλάβω.

Στοὺς Κορφοὺς ὁ Βενιζέλος κα' ὅλα τώρα πέρουν τέλος.

Τὸν εἶδες τὸν Λευτέρη;... τὸν εἶδα τὸν τρανό,
ποῦ' στοὺς Κορφοὺς ἐπῆγε νὰ' δῇ τὸν Γερμανό.

Ἐφούσκωνε τᾶγέρι
λευκότατο πανί,
κι' ἡ βάρκα τοῦ Λευτέρη
τοὺς φίλους συγινεῖ.

Σὲ λίγο τὸ πανάκι
δὲν τόβλεπα κι' ἐγώ,
μήτε Μαρκαντωνάκη,
μήτε Πρωθυπουργό.

Τὸν εἶδες τὸν Λευτέρη, τὸν Βέ τὸν παντοκράτορα;
ναί, ' στοὺς Κορφοὺς ἐπῆγε νὰ' δῇ τὸν ἱμπεράτορα.
Ὁ Γερμανὸς ὁ Καῖσαρ κρυφὴ γραφὴ τοῦ στέλλει
νὰ πάη ποῦ τὸν θέλει.

Τὸν εἶδες, ποῦ καὶ ρώμην Καيسάρων δὲν ψηφᾷ;
ναί, ' στοὺς Κορφοὺς τὸν εἶδα... τιμαῖς, ζωὴ καὶ κότα,
καὶ λένε πῶς ὁ Καῖσαρ τοῦπε' στ' αὐτὴ κρυφά
πῶς ἐλλοχῶν κι' ἐκεῖνος δὲν θᾶναι σὰν καὶ πρῶτα.

Τὸν Πρωθυπουργό τὸν εἶδες, ποῦν' ἐλπίς μας τώρα μόνη;
ναί σᾶς λέω... παρ' ἐλπίδα
μὲ τὸν Κάιζερ τὸν εἶδα,
ποῦ κι' ὁ Κόντες ὁ Κορφιάτης τὸ φυσᾷ καὶ δὲν κρυώνει.

Κι' ὁ μεγάλος Κάιζερ πῆρε τὸν Λευτέρη
καὶ μονάχ' οἱ δύο τῶν τᾶπκν ἓνα χέρι,
κι' ὅλα πιά τελειώσανε κι' εἶναι μέλι γάλα,
καὶ μὰς ἐπλημύρησαν ἀγαθὰ μεγάλα.

Κι' εἶδε τὸ μεγαλεῖον
λαμπόντων Ἀχιλλείων
ὁ Κρῆς ὁ Πυγμαλίων.

Καὶ βαβαιοῦν ὑποδοχῆς πῶς ἔτυχε σπανιάς,
ποῦ καὶ τὸν Μεγαλόσταυρο πῆρε τῆς Γερμανιάς.
Κι' ὁ Κάιζερ ὁ σιδηροῦς
τοιαύτους λόγους σοβαροῦς
εἶπε καὶ τὸν Λευτέρη,
τὸ Κρητικὸ ξεφτέρει.

Δεῖξου τὸν Μεγαλόσταυρο, πρῶτε' στοὺς ἐπισήμους,
καὶ κρέμαστον' στὸ στῆθος σου καὶ βάστα τὸν φρουρό σου,
καὶ πάντα νὰ σταυροκοπῆς πολλοὺς ἱπουργησίμους,
ποῦ δάλλθηκαν ν' ἀλλάζονε τὸν Μεγαλόσταυρό σου.

Καὶ καμπόσας ποιηλίας,
μ' ἄλλους λόγους ἀγγελίας.

Εἰς τὴν νέαν τὴν Ἰόρκην λειτουργεῖ με τᾶξιν ἡδὴ
Ἐφημεριδοπωλετὸν τοῦ Κωστή Καραδαχλίδη,
ποῦχει ζῆλον ἐργασίας καὶ τοῦ κόβει τὸ κεφάλι...
ἀριθμὸς σαρανταπέντε, Μεδισον ὁδὸς μεγάλη.